

PALLARS JUSSÀ

Al Pallars Jussà, el fort avenç del 5,2 % del VAB el 2024 no ha estat suficient per compensar la davallada del 2020 (-12,1 %) ni el saldo negatiu 2021-23 (caiguda acumulada del -9,5 %), ha situat encara el VAB comarcal un -16,3 % per sota el del 2019. La millora del darrer exercici fou reflex de l'empenta de la indústria (7,2 %), un sector que genera vora el 26 % del VAB comarcal, i dels serveis (una branca que aportava vora el 64 % i que va créixer d'un 4,3 %) i el primari (21,8 %), mentre la construcció davallà (-1,2 %). Aquesta dinàmica es va traduir en un augment de l'afiliació del 10,8 %, pel fort impuls observat a Tremp (18,8 %)¹³⁰, mentre la resta de municipis la reduïa, de forma agregada, d'un -0,3 %. En conjunt, els 5,1 mil afiliats el 2024 es van situar un 30,2 % per sobre els del 2019.

L'important creixement del terciari el 2024 fou resultat de l'augment dels serveis col·lectius (7,4 %), força per sobre del mostrat pels serveis privats (2,9 %) que van créixer més que els privats no personals (5,5 %) i que els privats personals (1,7 %), branques que aporten més del 47 % del VAB terciari. En el mercat de treball, l'increment del 15,4 % dels afiliats el 2024 va reflectir

l'excepteional avenç estadístic dels serveis col·lectius (26,7 %),¹³¹ el 6,6 % a la resta de privats i l'1,6 % dels privats personals, de forma que els afiliats als serveis¹³² assoliren ja els 3,8 mil, un 42,2 % per sobre els del 2019.

A la indústria, a l'intens creixement de les branques d'energia, aigua i reciclatge (7,3 %), un sector que genera més del 83 % del VAB sectorial, s'hi va afegir el de les manufactures (6,7 %) efecte del dinamisme de les indústries alimentàries (7,4 %), el que es va traduir en 3,0 % d'augment a l'afiliació al sector, situant els 259 afiliats del 2024 un 13,5 % per sobre els del 2019.

A la construcció, el descens del VAB el 2024 (-1,2 %) s'explica per les caigudes a totes les seves branques: d'obra civil (%), d'edificació i promoció immobiliària (-1,5 %) i d'instal·lació, demolició i altres especialitzacions (-1,5 %). En l'àmbit de l'edificació residencial, els 7 habitatges iniciats van superar els 6 del 2019. L'afiliació va reflectir aquesta evolució amb una davallada del -1,4 %.¹³³ Finalment, el fort creixement del VAB del primari es produí per la davallada del de la ramaderia (-6,6 %), ja que l'agricultura augmentà intensament (d'un 48,5 %).¹³⁴

130: Aquest fort augment de l'afiliació a Tremp reflecteix el traspàs d'afiliats de centres de cotització des d'altres territoris, des dels de l'AAPP a educació.

131: Un creixement que reflecteix el traspàs d'afiliats de centres de cotització des d'altres territoris, una reclassificació que també es va produir el 2023, de forma que els afiliats als serveis educatius del Pallars Jussà han passat dels 95 del 2022 als 951 del 2024.

132: Pel que fa als serveis privats, l'afiliació el 2024 al Pallars Jussà va créixer a l'hostaleria (7,5 %) i a les activitats professionals, científiques i administratives (7,2 %), mentre queia al comerç a l'engròs i al detall (-1,0 %) i a les activitats artístiques, recreatives i altres serveis (d'un -1,3 %).

133: El 2024, l'afiliació a la construcció al Pallars Jussà es va mantenir

en l'obra civil i es va reduir en instal·lació, demolició i altres especialitzacions (-1,3 %) i en l'edificació i promoció immobiliària (-1,5 %).

134: Al Pallars Jussà, l'intens augment del VAB agrícola el 2024 fou el resultat de la baixa base del 2023 atesa la caiguda entre 2022 i 2023 del -42,1 %, reflex de les contraccions de la producció de blat del 76 % i d'alfals del -56 %; aquesta dinàmica va situar la contribució al VAB agrícola dels cereals el 2023 en el 39 % i del 36 % per farratges. Atès que a l'estiu del 2025 encara no estaven publicades les produccions agrícoles comarcals, s'ha aplicat a les produccions de la comarca del 2023 el creixement provisional de les produccions de la demarcació de Lleida.

CREIXEMENT DEL VAB I L'AFILIACIÓ A LA COMARCA DEL PALLARS JUSSÀ. 2019-2024

(PELS PESOS VAB NOMINAL SOBRE CADA AGREGACIÓ EN %; PELS CANVIS VAB REAL I AFILIACIÓ DE L'ANY O ACUMULAT PELS PERÍODES EN %)

	Pesos VAB 2023	Canvi 2024 VAB real	Contribució	Canvi 2024 Afiliació	Canvi 2019-2024 VAB real	Afiliació
	1	2	3=1*2/100	4	5	6
A. Grans sectors						
Primari	3,2	21,8	0,7	-2,6	-49,3	-12,5
Indústria	25,6	7,2	1,9	3,0	-70,9	13,5
Construcció	7,6	-1,2	-0,1	-1,4	-1,0	19,5
Serveis (privats i col·lectius)	63,6	4,3	2,7	15,4	10,2	42,2
Total	100	5,2	5,2	10,8	-16,3	30,2
B. Detall principals branques productives						
Agricultura	51,5	48,5	25,0	---	-46,0	---
Cereals	20,2	77,0	15,6	---	-67,6	---
Plantes farratgeres	18,6	41,2	7,7	---	-61,4	---
Plantes industrials	5,2	17,6	0,9	---	-34,0	---
Ramaderia	42,9	-6,6	-2,8	---	-60,3	---
Porquí	17,7	1,5	0,3	---	-60,5	---
Aviram	12,3	4,1	0,5	---	-89,7	---
Forestal i aqüícola	5,6	-5,9	-0,3	---	-24,9	---
Pesca marítima	0,0	0,0	0,0	---	0,0	---
1. Total primari	100	21,8	21,8	-2,6	-49,3	-12,5
Indústries manufactureres	16,5	6,7	1,1	3,7	9,7	15,5
Alimentació, begudes i tabac	12,8	7,4	0,9	6,7	10,6	30,9
Fusta i paper, arts gràfiques i suports enregistrats	1,3	5,0	0,1	12,5	-11,9	-3,2
Metal·lúrgia i fabricació productes metàl·lics	0,6	6,0	0,0	0,0	-4,1	-34,4
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	0,4	7,7	0,0	0,0	1,1	150,0
Química i refinació petroli	0,0	0,0	0,0	-100,0	0,0	---
Energia, aigua i gas	83,5	7,3	6,1	-7,1	-83,3	-9,7
2. Total indústria i energia	100	7,2	7,2	3,0	-70,9	13,5
Edificació i promoció immobiliària	13,6	-1,2	-0,2	-1,5	15,8	39,4
Instal·lació, acabats i altres	68,5	-1,5	-1,1	-1,3	0,9	13,8
Obra civil	18,0	0,0	0,0	0,0	-16,1	-41,2
3. Total construcció	100	-1,2	-1,2	-1,4	-1,0	19,5
Comerç	16,0	1,5	0,2	-1,0	-7,3	-9,9
Profes. cient. admin.	12,8	7,9	1,0	7,2	23,6	23,7
Immobiliàries	12,7	-2,2	-0,3	-14,3	10,6	-1,6
Hostaleria	11,0	5,1	0,6	7,5	33,3	20,9
Finances i assegurances	6,7	0,5	0,0	0,0	22,7	-17,5
Total serveis privats	67,9	2,9	1,9	2,7	15,4	7,8
<i>Promemòria</i>						
Serveis personals	47,4	1,7	0,8	1,6	12,3	4,7
Resta privats	20,6	5,5	1,1	6,6	22,8	20,8
Administració pública	13,4	5,1	0,7	0,0	-21,4	-2,2
Educació	18,3	9,3	1,7	96,1	21,5	860,9
Sanitat i serveis socials	0,4	-1,2	0,0	-0,3	4,0	21,1
Total serveis col·lectius	32,1	7,4	2,4	26,7	-11,2	84,2
4. Total serveis (privats i col·lectius)	100	4,3	4,3	15,4	10,2	42,2

Font: Per VAB, estimació BBVA; per afiliació, dades fins a 2020/T3 BBVA a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu, a partir de 2020/T4 BBVA a partir de dades d'Idescat